Dönem : 4
Toplantı : 1

MİLLET MECLİSİ S. Sayısı : 89

Türkiye Cumhuriyeti ile Belçika Krallığı Arasında İmzalanan Konsolosluk Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri ve Adalet Komisyonları Raporları (1/88)

T.C.
Başbakanlık
Kanunlar ve Kararlar
Tetkik Dairesi
Başkanlığı
Sayı : 71-1641/2017

4 . 4 . 1974

MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Bakanlığınca hazırlanan ve Türkiye Büyük Millet Meclisine arzı Bakanlar Kurulunca 25 . 2 . 1974 tarihinde kararlaştırılan «Türkiye Cumhuriyeti ile Belçika Kırallığı arasında imzalanan Konsolosluk Sözleşmesinin onaylanmasının uygun bulunduğuna dair kanun tasarısı» ve gerekçesi ile eki Sözleşme ilişik olarak sunulmuştur.

Gereğinin yapılmasını saygıyle arz ederim.

Bülent Ecevit
Başbakan

GEREKÇE

Türkiye ile Belçika arasındaki konsolosluk ilişkileri bugüne dek her iki ülkenin yasaları ve uluslararası hukuk kuralları çerçevesinde yürütülmüştür. Son yıllarda yurt dışında çalışmakta olan vatandaşlarımızın sayısında meydana gelen olağanüstü artış, konsolosluklarımızın görev ve yetkileri açısından, yeni unsurlar ortaya çıkarmıştır. Bu yeni ihtiyaçları karşılamak, yeni bir düzen getirmek ve aynı zamanda konsolosluk ilişkilerini ahdî bir esasa bağlamak üzere, 28 Nisan 1972 tarihinde Ankara'da Belçika Kırallığı ile bir Konsolosluk Sözleşmesi imzalanmıştır.

Sözleşme 59 maddeden ibaret olup, konsoloslukların kurulması ve konsolosluk mensuplarının atanmaları, hakları, ayrıcalıkları, bağışıklıkları, denizcilik, sivil havacılık ve özellikle Belçika'da bulunan çok sayıda vatandaşımızın menfaatlerinin korunması bakımından önemli olan, hukukî ve idarî konularda konsoloslukların yetkilerini, çıkarlarımıza uygun olarak ayrıntılı bir şekilde düzenlemektedir.

Dışişleri Komisyonu raporu

Millet Meclisi
Dışişleri Komisyonu
Esas No. : 1/88
Karar No. : 15

15 . 5 . 1974

Yüksek Başkanlığa

«Türkiye Cumhuriyeti ile Belçika Krallığı Arasında İmzalanan Konsolosluk Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı,» ilgili Bakanlık temsilcilerinin de katılmalarıyle, Komisyonumuzca incelenip görüşülmüştür.

Tasarının tümü üzerinde yapılan görüşmeler sonunda, gerekçede açıklanan hususlar Komisyonumuzca da uygun mütalâa edilmiş ve adı geçen tasarının aynen kabul edilmesine, 9 Mayıs 1974 günlü toplantıda karar verilmiştir.

Adalet Komisyonuna havale edilmek üzere Başkanlığa sunulur.

Komisyon Başkanı Zonguldak *C. Karakaş*	Başkanvekili Zonguldak *M. Zeki Okur*	Sözcü İstanbul *R. Ülker*
Kâtip Konya *A. Kökbudak*	Ankara *S. Selek*	Bursa *M. Emekli*
İstanbul *H. Aksay*	İstanbul *C. Suer*	İstanbul *H. Ülman*

Adalet Komisyonu raporu

Millet Meclisi
Adalet Komisyonu
Esas No. : 1/88
Karar No. : 18

13 . 6 . 1974

Yüksek Başkanlığa

Dışişleri Bakanlığınca hazırlanan ve Türkiye Büyük Millet Meclisine arzı Bakanlar Kurulunca 25 . 2 . 1974 tarihinde kararlaştırılan «Türkiye Cumhuriyeti ile Belçika Krallığı Arasında İmzalanan Konsolosluk Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna dair Kanun Tasarısı» Komisyonumuza havale olunmakla tetkik ve müzakere edilmiştir.

Tasarı gerekçesini uygun mütalâa eden Komisyonumuz kanun tasarısının aynen kabulüne karar vermiştir.

Genel Kurulun tasviplerine arz edilmek üzere işbu rapor saygıyle sunulur.

Adalet Komisyonu Başkanı Sinop *Y. Oğuz*	Başkanvekili İstanbul *A. Doğan Öztunç*	Sözcü Çorum *Y. Hatiboğlu*
Kâtip Tunceli *S. Yıldırım*	Adana B. Köksal İmzada bulunamadı.	Ankara *M. Alıcı*
İstanbul *İ. Özbay*	Ankara İ. Hakkı Köylüoğlu İmzada bulunamadı.	Kars *Y. Bozkurt*
Kayseri *S. İmamoğlu*	Kırklareli *M. Atagün*	Nevşehir *M. Sabri Dörtkol*
Nevşehir *M. Zeki Tekiner*	Siirt *A. Cartı*	Urfa N. Cevheri İmzada bulunamadı.

Urfa
C. Paydaş

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Türkiye Cumhuriyeti ile Belçika Krallığı arasında imzalanan Konsolosluk Sözleşmesi'nin onaylanmasının uygun bulunduğuna dair Kanun tasarısı

MADDE 1 — Türkiye Cumhuriyeti ile Belçika Krallığı arasında 28 Nisan 1972 tarihinde Ankara'da imzalanan Konsolosluk Sözleşmesi'nin onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2 — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3 — Bu Kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

25/2/1974

Başbakan *B. Ecevit*	Devlet Bakanı Başbakan Yardımcısı *N. Erbakan*	Devlet Bakanı *O. Eyüboğlu*	Devlet Bakanı *İ. H. Birler*
Devlet Bakanı *S. A. Emre*	Adalet Bakanı *Ş. Kazan*	Millî Savunma Bakanı *H. Işık*	İçişleri Bakanı *O. Asiltürk*
Dışişleri Bakanı V. *H. Işık*	Maliye Bakanı *D. Baykal*	Millî Eğitim Bakanı *M. Üstündağ*	Bayındırlık Bakanı *E. Çevikçe*
Ticaret Bakanı *F. Adak*	Sağ. ve Sos. Y. Bakanı *S. Cizrelioğlu*	Güm. ve Tekel Bakanı *M. Türkmenoğlu*	Gıda - Tarım ve H. Bakanı *K. Özal*
Ulaştırma Bakanı *F. Güley*	Çalışma Bakanı *Ö. Sav*	Sanayi ve Tek. Bakanı *A. Doğru*	En. ve Tab. Kay. Bakanı *C. Kayra*
Turizm ve Tan. Bakanı *O. Birgit*	İmar ve İskân Bakanı *A. Topuz*	Köy İş. ve Koop. Bakanı *M. Ok*	Orman Bakanı *A. Şener*

Gençlik ve Spor Bakanı
M. Y. Mete

TÜRKİYE CUMHURİYETİ İLE BELÇİKA KRALLIĞI ARASINDA KONSOLOSLUK SÖZLEŞMESİ

Türkiye Cumhurbaşkanı ve Majeste Belçika Kralı,

İki Devlet arasındaki konsolosluk ilişkilerini düzenlemek ve böylece iki Devlet arasında mevcut olan geleneksel dostluk ruhu içinde ilişkilerin gelişmesine katkıda bulunmak,

Kendi ülkelerinde konsolosluklar kurmak ve konsolosluk memurlarının kabulü koşullarını ve keza memurların haklarını, ayrıcalıklarını ve dokunulmazlıklarını tayin etmek ve yetkilerini belirtmek ve

Yüksek Âkit Tarafların birbirlerinin ülkelerindeki gerçek ve tüzelkişilerin korunmasını kolaylaştırmak arzusuyle.

Bir Konsolosluk Sözleşmesi akdine karar vermişler ve bu amaçla :

Türkiye Cumhurbaşkanı :

Dışişleri Bakanı Ümit Halûk Bayülken'i,

Majeste Belçika Kralı :

Dışişleri Bakanı Pierre Harmel'i,

Yetkili temsilcileri olarak atamışlardır.

Anılan temsilciler aşağıdaki hükümler üzerinde anlaşmaya varmışlardır:

BÖLÜM — I.

Tanımlamalar

Madde : I

İş bu Sözleşmede,

1. «Gönderen Devlet», konsolosluk memurunu atayan Yüksek Âkit Taraf;

2. «Kabul eden Devlet», konsolosluk memuru nun, ülkesi üzerinde görevinin gerektirdiği işleri gördüğü Yüksek Âkit Taraf ile bu Yüksek Âkit Tarafın siyasal, idarî veya bölgesel alt makamları;

3. «Konsolosluk,» tüm Başkonsolosluk, Konsolosluk veya Muavin Konsolosluk;

4. «Konsolosluk görev çevresi», kabul eden Devlet'te olup, bir konsolosluk memurunun sınırları içinde görevini yaptığı bölge;

5. «Konsolosluk binaları», maliki kim olursa olsun, münhasıran konsolosluk amaçları için kullanılan tüm bina veya bina kısımları ile bunlara bitişik arsalar;

6. «Konsolosluk Şefi», bu sıfatla hareket etmek üzere görevlendirilmiş kişi;

7. «Konsolosluk memuru», kabul eden Devlet'te meslekten konsolosluk memuru olarak konsolosluk işlerini görmek üzere gönderen Devlet tarafından, Konsolosluk Şefi dahil Başkonsolos, Konsolos veya Muavin Konsolos sıfatıyle görevlendirilmiş her şahıs;

8. «Konsolosluk hizmetlisi», gönderen Devletin, bir konsolosluğunda bir konsolosluk memurunun yönetimi altında idarî, teknik veya buna benzer bir iş görmesine kabul eden Devlet tarafından cevaz verilen her şahıs;

9. «Hizmet Personeli», gönderen Devletin bir konsolosluğunda iç hizmetlerle görevlendirilen kimseler;

10. «Konsolosluk mensupları», tüm konsolosluk memurları, konsolosluk hizmetlileri ve hizmet personeli;

11. «Konsolosluk arşivleri», konsolosluğa ait evrak, belgeler, muhaberat, kitaplar, filimler, gazeteler, ses bandları, kayıt defterleri ve şifre malzemesi ile bunların korunmasına ve saklanmasına yarayan dolaplar ve eşya,

12. «Gönderen Devlete ait gemi» gönderen Devletin bizzat sahip oldukları dahil, bu Devlet mevzuatı uyarınca kayıt veya tescil edilmiş olan, harp gemileri dışındaki, deniz taşıtları anlamına gelir.

BÖLÜM — II.

Konsoloslukların kurulması ve mensuplarının atanması

Madde : 2

1. Yüksek Âkit Taraflardan herbiri, karşılıklı muvafakatla, diğer tarafın ülkesinde konsolosluklar açmak ve bunları idame ettirmek hakkına sahiptir.

2. Konsolosluğun yeri, sınıfı ve konsolosluk görev çevresi, gönderen Devlet tarafından tesbit olunur ve kabul eden Devletin tasvibine sunulur. Konsolosluğun yerinin, sınıfının ve görev çevresinin değişmesi halinde de aynı şekilde hareket edilir.

Madde : 3

1. Gönderen Devletin diplomatik temsilciliği, konsolosluk şefi sıfatıyle atanan her şahsı kabul eden Devletin Dışişleri Bakanlarığına, bildirmek ve Atama Belgesini, bu makama intikal ettirmekle yükümlüdür. Atama Belgesi özellikle konsolosluğun yerini, sınıfını ve görev çevresini belirtir.

2. Kabul eden Devletin Dışişleri Bakanlığı en kısa zamanda ve masrafsız olarak, konsolosluk şefine bir buyrultu verir. Buyrultu, özellikle, konsolosluğun yerini, sınıfını ve görev çevresini belirtir.

3. Buyrultu alındığı andan itibaren konsolosluk şefi vazife görmeye ve işbu sözleşme hükümlerinden yararlanmaya yetkili olur. Buyrultu verilinceye kadar kabul eden Devlet Konsalosluk Şefinin geçici olarak göreve başlamasına ve Sözleşme hükümlerinden yararlanmasına rıza gösterebilir.

4. Buyrultunun reddolunması veya geri alınması halinde kabul eden Devlet bunun nedenlerini gönderen Devlete bildirmek zorunda değildir. Böyle bir halde, gönderen Devlet, duruma göre, ilgili şahsı geri çağırır veya onun konsolosluktaki görevine son verir.

Madde : 4

Konsolosluk şefinin, geçici de olsa, göreve başlaması kabul edilir edilmez, kabul eden Devlet, durumu konsolosluk görev çevresindeki yetkili makamlara hemen bildirmekle yükümlüdür. Kabul eden Devlet, ayrıca, konsolosluk şefinin görevlerini yapabilmesi ve işbu Sözleşmenin hükümlerinde öngörülen muameleden faydalanabilmesi için gerekli tedbirlerin alınmasına dikkat etmekle de yükümlüdür.

Madde : 5

1. Gönderen Devlet, konsolosluk şefinden başka konsolosluk mensuplarının ad ve soyadlarını, uyruklığunu kabul eden Devletteki özel adreslerini ve sıfatlarını kabul eden Devletin Dışişleri Bakanlığına bildirir.

2. Kabul eden Devlet bildirme sırasında veya sonradan, işbu maddenin 7 nci paragrafında söz konusu şahıslardan herhangi birinin konsolosluk mensubu sıfatını tanımayı reddedebilir veya tanıdıktan sonra bundan vazgeçebilir. Böyle bir ihtimalin vukuu halinde, gönderen Devlet, duruma göre, bu şahsı geri çağırır veya konsolosluktaki görevine son verir.

Madde : 6

Yüksek Âkit Taraflardan her biri konsolosluk memuru olarak sadece kendi vatandaşlarını atayabilir.

Madde : 7

1. Gönderen Devlet, kabul eden Devlet nezdinde akredite diplomatik temsilcilik mensuplarından bir veya birkaçını, bunların gördükleri diplomatik görevlerden başka, diplomatik temsilciliğin içinde konsolosluk işlerini görmekle de görevli kılabilir. Böyle bir atama, duruma göre, 3 ncü veya 5 nci maddenin hükümleri uyarınca yapılmalıdır.

2. İşbu maddenin 1 nci paragrafında öngörülen konsolosluk işlerinin diplomatik temsilciliğin mensupları tarafından görülmesi, bunların diplomatik temsilcilik mensubu sıfatıyle faydalandıkları ayrıcalık ve bağışıklıklara halel getirmez.

Madde : 8

1. Konsolosluk şefinin bir engeli olması, gaybubeti veya ölümü halinde, gönderen Devlet, konsolosluğun geçici olarak yönetimi için bir şahsı atayabilir. Kabul eden Devletin Dışişleri Bakanlığı yazı ile haberdar edilmek suretiyle, bu şahsın o sıfatla tanınması gerekir ve bu şahıs, görevi sırasında, yerini aldığı konsolosluk memuruna bahşedilmiş olan aynı muameleden, yahut da kendisi için daha müsait olduğu takdirde, o zamana kadar kendisine yapılmakta olan muameleden yararlanır.

2. Bununla beraber, kabul eden Devlet, işbu maddenin 1 nci paragrafı uyarınca, konsolosluğu geçici olarak yönetmek için atanmış olan şahsa, kullanılması veya yararlanılması, işbu Sözleşmede belirtilmiş olup bu şahsın yerine getirmediği koşullara bağlı tutulmuş olan hak, ayrıcalık ve bağışıklıkları tanımakla yükümlü değildir.

3. İşbu maddenin 1 nci paragrafı uyarınca, kabul eden Devletteki gönderen Devlet diplomatik temsilciliği diplomatik personelinden birisini konsolosluğu geçici olarak yönetmek için atanması halinde bu şahıs kabul eden Devlet karşı olmadığı takdirde, diplomatik ayrıcalık ve bağışıklıklardan yararlanmağa devam eder.

BÖLÜM — III

Haklar; Ayrıcalıklar ve Bağışıklıklar

Madde : 9

1. Kabul eden Devlet konsolosluk işlerinin yürütülmesi için gerekli bütün kolaylıkları gösterir ve konsolosluk mensuplarına faaliyetlerini icra etmek ve bunların işbu Sözleşmeyle bahşedilen haklar, ayrıcalıklar ve bağışıklıklardan faydalanmalarına imkân vermek için her türlü uygun tedbirleri alır.

2. Kabul eden Devlet konsolosluk memurlarına sıfatlarının gerektirdiği saygı ile muamele eder ve onların korunmasını sağlar.

3. Kabul eden Devlet, Konsoloslukların ve konsolosluk memurlarının ikametgâhlarının korunmasını sağlamak üzere gerekli bütün tedbirleri almakla yükümlüdür.

Madde : 10

İşbu Sözleşmenin aksine hükümleri saklı kalmak şartıyle, konsolosluk mensupları kabul eden Devlet mevzuatı uyarınca, bu Devletin adlî ve idarî makamlarının yargısına tabidirler.

Madde : 11

1. Kabul eden Devletin vatandaşı olmayan konsolosluk memurları ve konsolosluk hizmetlileri resmî görevlerinin yerine getirilmesi sırasında ve işbu anlaşmayla kendilerine tanınan yetkiler sınırı içinde yapacakları işlerden dolayı anılan Devletin yargısına tabi değillerdir.

Meğer ki gönderen Devlet, belirli bir iş için, bu bağışıklıktan, diplomatik yolla, önceden vazgeçmiş bulunsun.

2. Bir hukukî veya idarî dava için yargı bağışıklığından vazgeçme, hükmün yerine getirilmesi tedbirleriyle ilgili bağışıklıktan vazgeçmeyi tazammun etmez. Bunlar için ayrı bir vazgeçme gereklidir.

3. Bir konsolosluk memuru veya bir konsolosluk hizmetlisi, işbu maddenin 1 nci paragrafı uyarınca, yargı bağışıklığından faydalanabileceği bir konuda bir dava açarsa, esas talebe doğrudan doğruya bağlı her türlü mukabil dava talebi hakkında yargı bağışıklığını ileri sürmesi kabul edilmez.

4. İşbu maddenin 1 nci paragrafı hükümleri, hiçbir şekilde, bir konsolosluk memuru veya bir konsolosluk hizmetlisini,

a. Gönderen Devletin vekili sıfatıyle açıkça veya zımnen hareket etmeksizin bağlandığı yükümler için açılacak bir hukuk davasından ve

b. Her çeşit taşıt araçlarının sebebiyet verdiği zarardan dolayı bir üçüncü şahıs tarafından açılmış hukuk davasından beri kılmaz.

Bir konsolosluk mensubuna şahsen ait olan taşıt araçları, bunların kullanılmalarından ileri gelen hukukî sorumluluk açısından üçüncü şahıslara karşı tamamen sigortalı olmalı ve bu çeşit her sigorta mukavelesi de kabul eden Devlet mevzuatının gereklerine cevap vermelidir.

Madde : 12

1. Konsolosluk memurları, resmî görevlerinin yerine getirilmesi dışında yaptıkları fiillerden dolayı, ancak aşağıdaki hallerde, tutuklanabilir veya göz altına alınabilirler :

a) Ağır suç halinde ve yetkili adlî makamın kararı üzerine veya,

b) Gönderen Devletin muvafakati ile;

İşbu maddeye göre, ağır suç deyiminden, kabul eden Devlet mevzuatının en az 5 yıl veya daha ağır hürriyeti kısıtlayıcı bir cezayı öngördüğü her türlü suç anlaşılmalıdır.

Bununla beraber, konsolosluk memurları, bir ceza davası dolayısiyle verilmiş olan kesinleşmiş bir hüküm gereğince, hapis cezasının çektirilmesi için tutuklanabilirler.

2. Bir konsolosluk memuruna karşı bir ceza davası açıldığında, anılan memur yetkili makamlar önüne çıkmakla yükümlüdür. Bununla beraber, usule müteallik muameleler, konsolosluk memurunun resmî mevkiinden dolayı kendisine gösterilmesi gerekli saygı ile ve konsolosluk görevlerinin yerine getirilmesini en az aksatacak şekilde yürütülmelidir. Bir konsolosluk memurunu önleyici olarak tutuklamak zorunluğu ortaya çıktığı takdirde usule taallûk eden muameleler ona karşı en kısa zamanda yürütülmelidir.

Madde : 13.

Bir konsolosluk mensubunun kovuşturulması veya tutuklanması halinde, kabul eden Devlet, durumdan, gönderen Devlet diplomatik temsilciliğini derhal haberdar etmekle yükümlüdür.

Madde : 14.

1. Konsolosluk mensupları, işbu maddenin 2 nci ve 3 ncü paragrafları hükümleri saklı kalmak üzere, tanıklık yapmağa çağırılabileceklerdir.

Tanıklık yapmalarını isteyen mahkeme, konsolosluk mensuplarının resmî görevlerinin yerine getirilmesinin engellenmemesi için gerekli bütün tedbirleri almalıdır. Konsolosluk memurlarının tanıklığı söz konusu olduğu takdirde, beyanları konsoloslukta veya ikametgâhlarında alınabilir veya kabul eden Devlet mevzuatına göre mümkün ise, yazılı olarak da alınabilir.

2. Bununla beraber, konsolosluk mensupları, resmî görevlerinin yerine getirilmesi ile ilgili bütün olaylar hakkında beyanda bulunmayı, konsolosluk arşivlerine ait belge ve eşyaları göster-

meyi ve bunların ellerinden alınmasını reddedebilirler. Ancak, konsolosluk şefi, gönderen Devletin çıkarlarının haleldar edilmeden yapılmasının mümkün olacağı kanısında ise, adaletin yerine gelmesi için, böyle bir talebe muvafakat edebilir.

3. Kabul eden Devletin vatandaşları veya daimî sakinleri olmayan ve bu memlekette kâr amacına yönelmiş hiçbir özel iş tutmayan konsolosluk memurları ve konsolosluk hizmetlileri tanık olarak mahkeme huzuruna çıkmaya veya tanıklıkta bulunmaya mâtuf zorlayıcı tedbirlere tabi tutulamazlar.

4. İşbu maddenin yukarıdaki paragrafları hükümleri, idarî makamların yargısı ile ilgili hususlarda da uygulanır.

Marde : 15

1. Konsolosluk arşivlerinin dokunulmazlığı vardır ve kabul eden Devlet makamları herhangi bir bahane ile bunları inceleyemez veya bunlara el koyamaz.

2. Konsolosluk arşivleri, konsolosluk görevlerinin yerine getirilmesiyle hiçbir ilişiği olmayan belge ve eşyalardan tamamen ayrılmış olmalıdır.

Madde : 16

1. Kabul elen Devlet makamları, konsolosluk binaalrına, ancak konsolosluk şefinin, vekilinin veya gönderen Devlet diplomatik temsilciliği şefinin müsaadesi ile girebilirler. Böyle bir müsaadenin mevcut olmaması halinde, giriş ancak adlî bir kararın veya müzakerenin yerine getirilmesi amacıyle, yapılabilir. Bununla beraber, böyle bir ilâmın veya kararın elde edilmesi amacına yönelmiş usule ancak kabul eden Devletin Dışişleri Bakanlığının önmüsaadesi ile başvurulabilecektir. Âcil bir koruma hareketini gerektiren yangın veya sair felâket halinde, konsolosluk şefinin, vekilinin veya diplomatik temsilcilik şefinin zımmî müsaadesi alınmış sayılabilir.

2. Adalet tarafından aranan şahıslara konsolosluk binalarında sığınma hakkı verilemez. Bir konsolosluk memuru, kabul eden Devlet makamlarının kanunî talebi üzerine böyle bir şahsı teslimden imtina edecek olursa, bu makamlar, gerektiği takdirde, işbu maddenin 1 nci paragrafı hükümleri saklı kalmak üzere, bu şahsı yakalamak amacıyle konsolosluk binalarına birebilirler.

3. İşbu maddenin 1 nci ve 2 nci paragraflarında belirtilen amaçlarla konsolosluk binalarına giriş konsolosluk arşivlerinin dokunulmazlığına halel getiremez.

4. Konsolosluk arşivlerinin dokunulmazlığı ve konsolosluk binalarının bağışıklığı görevlerinin yerine getirilmesi ile hiç ilişiği olmayan maksatlar için ileri sürülemez. Konsolusluk görevlerinin yerine getirilmesi ile hiç ilişiği bulunmayan belgeler veya eşyalar konsolosluk binalarına konulmuşsa, konsolosluk şefi, kabul eden Devletin bu belgeleri veya eşyalarla ilgili mevzuatının uygulanmasının hiçbir engele maruz kalmaması amacıyle gerekli tedbirler almalıdır.

5. Konsolosluk binaları, konsolosluk görevlerinin yerine getirilmesi ile uyuşamayacak bir şekilde kullanılamaz.

Madde : 17

1. Kabul eden Devletin daimî sâkinlerinden olmayan ve bu memlekette kâr amacına yönelmiş hiçbir özel iş tutmayan konsolosluk mensupları ile bunların kendileriyle beraber yaşayan aileleri efradı, anılan Devletteki yabancıların ikametlerini genel mahiyette düzenleyen hükümlerine tabi değildirler ve hizmet personeli ve bunların aileleri efradı müstesna, sınır dışı etme tedbirine konu olamazlar.

2. İşbu maddenin 1 nci paragrafından faydalanacak şahıslara kabul eden Devletin yetkili makamı tarafından özel bir hüviyet belgesi verilir.

3. Kabul eden Devlet Dışişleri Bakanlığı veya bunun görevlendirliği imkân,

a) Konsolosluğa atanmalarını müteakip, konsolusluk mensuplarının gelişinden, statülerini ilgilendiren her türlü değişiklikten ve ayrıca kabul eden Devletten kesin olarak ayrılışlarından veya konsolosluktaki görevlerinin sona ermesinden;

b) Konsolosluk mensupları ile beraber yaşayan aileleri efradının geliş ve kesin olarak ayrılışlarından ve gereken hallerde, böyle bir şahsın konsolosluk mensuplarının evine gelmesi veya bu evden ayrılmasından;

c) Kabul eden Devlette, angaje edilen konsolosluk hizmetlilerinin ve hizmet personelinin konsolosluğa alınmalarından ve bunların işlerinin sona ermesinden

Haberdar edilmelidir.

Madde : 18

Kabul eden Devlet vatandaşı ve daimî sâkini olmayan konsolosluk mensupları ile bunların kendileriyle beraber yaşayan aileleri efradı, bu Devlette, silâhlı kuvvetler veya millî savunma ile doğrudan doğruya veya dolaısıyle ilgili sair örgütlerdeki her çeşit mecburî hizmetten, polis hizmeti dahil her türlü kamu hizmetlerinde görev ifasından ve ayrıca jüri üyesi olarak görevlendirilmekten muaftırlar. Şahsî mükellefiyet veya hizmetlerin yerine geçmek üzere konulmuş olan her türlü nakdî veya aynî bedeller için de keza aynî hüküm geçerlidir.

Madde : 19

1. Gönderen Devlet, kabul eden Devlet mevzuatında öngörülen şartlar ve şekiller altında,

a) Konsolosluğun kurulması veya idamesi için gerekli arsa, bina, bina kısımları veya müştemilâtının mülkiyetini veya intifa hakkını iktisabedebilecek veya zilyet olabilecektir;

b) Aynı amaçlarla iktisabettiği veya zilyet olduğu arsa üzerinde binalar, bina kısımları ve müştemilâtını inşa ettirebilecektir.

c) İşbu paragrafın a ve b bentlerinde öngörülen hakları ve malları devredebilecektir.

2. Gerektiğinde, gönderen Devlet, önceki paragrafta yazılı amaçlarla, arsa, bina, bina kısımları veya müştemilâtının mülkiyetini ve intifa hakkını iktisap, zilyetlik, inşa ve onarımı için kabul eden Devletin yardımını isteyebilir.

3. İşbu maddenin hükümleri, gönderen Devleti, binaların bulunduğu bölgede uygulanan inşaat ve şehircilik mevzuatına uymaktan muaf kılmaz.

4. Kabul eden Devlet, gerektiğinde, konsolosluk şefinden başka konsolosluk mensupları için de uygun meskenler temininde gönderen Devlete yardım etmelidir.

Madde : 20

1. Gönderen Devletin armasiyle bu Devletin resmî dil veya dillerinde yazılmış konsolosluğu belirten uygun bir tabela, konsolosluk binasını çevreleyen bahçe duvarına, binanın dış duvarına ve konsolosluğun giriş kapısına veya bu kapının yanına takılabilir. Konsolosluk şefinin resmî ikametgâhı için de aynı şekilde hareket edilebilir.

2. Gönderen Devletin bayrağı konsolosluğa ve keza konsolosluk şefinin resmî ikametgâhına çekilebilir.

3. Gönderen Devletin arması ile bayrağı konsolosluk şefinin resmî görevlerini yerine getirmesi sırasında kullandığı taşıt araçlarının üzerine konulabilir veya çekilebilir.

Bununla beraber armanın veya ulusal bayrağın kullanılması hakkında istifade de kabul eden Devletin mevzuatı ve teamülleri gözönünde tutulur.

Madde : 21

1. Gönderen Devlet,

a) İçerisinde bulunan taşınır mallarla tesisat dahil konsolosluk binaları;

b) Konsolosluğa ait taşıt araçları

ile ilgili hususlarda, Millî Savunma ve kamu yararına yapılan her nevi istimvalden muaftır.

2. Kabul eden Devletin ne vatandaşı, ne daimî sakini olmayan ve bu Devlette kâr amacına yönelmiş hiçbir özel iş tutmayan konsolosluk mensupları,

a) İçerisinde bulunan taşınır mallarla tesisat dahil özel konutları ve

b) Taşıt araçları konusunda aynı bağışıklıkan faydalanırlar.

3. Bununla beraber, işbu maddenin önceki hükümleri, kabul eden Devletin, mevzuatı uyarınca millî savunma veya kamu yararı amaçlariyle gönderen Devletin konsolosluk binalarını veya bu Devletin bir konsolosluk mensubunun konutunu istimlâk etmesine mani değildir; fakat böyle bir tedbir zarurî ise konsolosluk görevlerinin yerine getirilmesinin sekteye uğramaması için her türlü tertibat alınmalıdır. Ayrıca istimlâk halinde âdil ve ön bir tazminat ödenecektir. Böyle bir tazminat gönderen Devlet parasına kolayca çevrilebilir bir tarzda ödenmeli ve tazminat miktarının saptanması tarihinden itibaren üç aylık bir sürenin bitiminden önce bu Devlete transfer edilebilir olmalıdır.

Madde : 22

1. Kabul eden Devlet, konsolosluğun resmî amaçlarla yaptığı tüm haberleşme serbestisine müsaade eder ve bunu korur. Gönderen Devletin Hükümetiyle ve nerede bulunurlarsa bulunsunlar diplomatik temsilcilikleri ve sair konsoloslukları ile haberleşmede, konsolosluk, özellikle kripto veya şifre olmak üzere uygun göreceği her türlü haberleşme olanaklarını kullanabilecektir.

2. Kullanılan ulaşım vasıtası ne olursa olsun, konsolosluğun resmî yazışmaları ve resmî nitelikte olduğuna dair görünür dış alâmetleri taşıyan mühürlü irsalatı tecavüzden masundurlar.

3. Konsolosluğun mühürlü irsalatı ne açılabilir, ne de bunlara el konulabilir. Bununla beraber kabul eden Devlet makamları, mühürlü irsalatın resmî nitelikte yazışma, belgeler veya eşyalardan başka şeyler ihtiva ettikleri hususunda ciddî bir kanıya sahip olurlarsa, bunların kendi önlerinde gönderen Devletin yetkili bir temsilcisi tarafından açılmasını isteyebilir. Bu talep gönderen Devlet makamları tarafından yerine getirilmediği takdirde, irsalat çıkış yerine geri çevrilir.

4. Mühürlü irsalat, müsaade edilmiş bir giriş noktasına gelecek bir ticarî gemi veya uçak kaptanına verilebilir.

Bu kaptan irsalatın sayısını gösteren resmî bir belgeyi hâmil olmalıdır. Bir konsolosluk mensubu, işbu maddenin 3 ncü paragrafındaki hükümler saklı olmak üzere, doğrudan doğruya ve serbestçe mühürlü irsalatı teslim alabilir.

Madde : 23

Kabul eden Devletin, millî güvenlik nedenleriyle girişi yasaklanmış veya sınırlanmış bölgelere ilişkin kanun ve tüzükleri saklı kalmak şartıyle, konsolosluğun her mensubu, görevlerinin yerine getirilmesi amacıyle anılan Devlette serbestçe dolaşmaya yetkilidir.

Madde : 24

1. Gönderen Devlet,

a) Münhasıran konsolosluğun kurulmasına veya idamesine yarayan arsanın, binaların, bina kısımlarının, veya müştemilâtının malikî veya intifa hakkı sahibi olarak iktisabı, mülkiyeti, zilyetliği, inşa onarımı veya bakımı,

b) Kabul eden Devletin yürürlükteki mevzuatına göre, bir ithal veya tekrar ihraç münasebetiyle veya nedeniyle vergi ve resimlerden bağışıklık, münhasıran 27 nci madde hükümlerinin konusunu teşkil ettiği gözönünde tutularak, bir konsolosluğun münhasıran resmî ihtiyaçlarına tahsis edilmiş veya yarayan taşıtlar dahil, her çeşit taşınabilir eşyalarının malik veya intifa hakkı sahibi

olarak iktisabı, mülkiyeti, intifa hakkı, zilyetliği veya kullanılması ile ilgili olarak kabul eden Devlet tarafından konulmuş olan veya tahsil edilmekte bulunan her çeşit vergi ve resimlerden muaftır.

2. İşbu maddenin 1 nci paragrafında öngörülen bağışıklık, özel hizmetlere konulan veya tahsil edilen vergi ve resimlere uygulanmaz.

3. İşbu maddenin 1 nci paragrafında öngörülen bağışıklık, gönderen Devletle mukavele akdetmiş şahısların, kabul eden Devlette yürürlükteki mevzuata göre, kanunen yükümlü oldukları Vasıtasız Vergilerle, Vasıtasız Vergilerde mündemiç resimler konusunda geçerli değildir.

Madde : 25

1. Konsolosluk mensupları, resmî görevlerinin karşılığı olarak gönderen Devletten aldıkları maaş, ücret veya yevmiyelerle ilgili olarak, kabul eden Devletçe konulan veya tahsil edilen her türlü vergi ve resimden muaftırlar.

2. Konsolosluk memurları ve konsolosluk hizmetlileri, bundan başka aşağıda gösterilenler hariç olmak üzere, kabul eden Devletçe konulan veya tahsil edilen her türlü vergi ve resimden muaftırlar :

a) Normal olarak eşya veya hizmetlerin fiyatına dahil edilmiş bulunan Vasıtalı Vergiler;

b) Kabul eden Devlet ülkesinde bulunan özel gayrimenkul mallara ait vergi ve resimler;

c) 26 nci maddenin hükümleri saklı kalmak üzere, Veraset Vergileri, veya benzeri vergi ve resimler;

d) Kaynağı kabul eden Devlette bulunan sermaye kazançları dahil, özel gelirlerden alınan vergi ve resimler ile kabul eden Devlette kâin ticarî veya malî teşebbüslere yapılan yatırımlarda peşinen alınan sermaye vergileri;

e) İfa edilen özel hizmetler karşılığı olarak konulan veya tahsil olunan vergi ve resimler;

f) Kayıt, mahkeme, ipotek ve pul harçları.

Bir konsolosluk memuru veya bir konsolosluk hizmetlisinin kendisiyle beraber yaşayan aile efradı, bu konsolosluk memuru veya hizmetlisinin faydalandığı aynı bağışıklıklardan faydalanırlar.

Bir ithal veya tekrar ihraç dolayısiyle veya nedeniyle tahsil olunan vergi ve resimlerden bağışıklık, özellikle, 27 nci madde hükümleriyle düzenlenir.

3. İşbu maddede öngörülen bağışıklıklar, kabul eden Devletin vatandaşlarına veya daimî sakinlerine, veyahut o Devlette kazanç getiren özel bir iş tutan şahıslara uygulanmaz.

4. İşbu maddede belirtilen bağışıklıklar, konsolosluk mensupları veya onların aileleri efradı dışında olan ve kabul eden Devlette yürürlükteki mevzuata göre vasıtasız vergilerle vasıtasız vergilerde mündemiç resimleri kanunen ödemeye yükümlü olan kişilere yüklenmesi gereken vergi ve resimlere uygulanmaz.

5. Kabul eden Devlette maaşları veya ücretleri Gelir Vergisinden muaf olmayan şahısları istihdam eden konsolosluk mensupları, bu Devlet mevzuatının Gelir Vergisinin tahsili konusunda işverene yüklediği vecibelere riayet etmelidirler.

Madde : 26

1. Bir konsolosluk mensubunun veya onun kendisiyle beraber yaşayan ailesi efradından birisinin ölümü halinde, terekesine dâhil olup kabul eden Devlette bulunan menkul malları, eğer ölen şahıs, bu Devletin vatandaşı veya daimî sâkini değilse ve bu mallar münhasıran ölen şahsın konsolosluk mensubu veya onun ailesinin bir ferdî sıfatiyle kabul eden Devlette oturması nedeniyle orada bulunuyorsa, veraset vergisinden veya benzeri her türlü vergi ve resimlerden muaftır.

2. Kabul eden Devlet, bu Devlette kazanılmış ve bir ihraç yasağı veya kısıtlaması konusu olanlar hariç, işbu maddenin 1 nci paragrafında belirtilen malların, Gümrük vergileri ve her türlü resimler ve buna ilişkin sair harçlardan muaf olmak üzere ihracına izin verir.

Madde : 27

1. Kabul eden Devlet yürürlükteki kendi mevzuatı uyarınca,

a) Konsolosluğun resmî hizmetinde kullanılmak üzere, bir adet otomobil dâhil, eşyaları;

b) Konsolosluk memurlarının şahsî hizmetlerinde kullanılmak üzere, bir adet otomobil dâhil, eşyaları;

c) Konsolosluk hizmetlerince, memlekete gelişlerinden itibaren iki ay içinde, ilk yerleşmeleri sırasında, ithal etmiş oldukları bir adet otomobil için ithal veya ithal edildikten sonra tekrar ihracı amadiyle izin verir ve bu durumlarda, depolama ve taşıma masrafları ve benzeri hizmetlerle ilgili masraflar hariç olmak üzere, her türlü Gümrük resim, harç vergilerde bağışıklık tanır.

2. Kabul eden Devlette yürürlükte bulunan mevzuat uyarınca, işbu maddenin 1 nci paragraf, (b) bendinde belirtilen ayrıcalık ve bağışıklıklar, keza konsolosluk memurlarının kendileriyle birlikte yaşayan aileleri efradına da o bahşedilir:

3. İşbu maddenin 1 nci ve 2 nci paragraflarında belirtilen ayrıcalık ve bağışıklıklar, kabul eden Devletin vatandaşlarına ve daimî sâkinlerine veya orada kazanç getiren bir işte çalışanlara uygulanmaz.

4. İşbu maddenin hükümleri kabul eden Devlet mevzuatı ile ithali veya ihracı yasaklanmış bulunan mallara uygulanmaz.

Madde : 28

1. Resmî görevlerinin yerine getirilmesi dolayısiyle, konsolosluk memurları gönderen Devlet mevzuatında öngörülen resim ve harçları tahsil edebilirler. Böylece tahsil olunan resim ve harçlar serbestçe dövize çevrilebilir ve makul bir süre içinde gönderen Devlete havale edilebilir.

2. Gönderen Devlet, işbu maddenin 1 nci paragrafında belirtilen tahsilât ve tahsilâtı mübeyyin makbuzlar hususunda kabul eden Devlet tarafından konulan veya tahsil olunan her nevi bütün vergi ve harçlardan muaftır.

Madde : 29

Bu ayrıcalıklardan ve bağışıklıklardan faydalanan her şahsın, ayrıcalıklarına ve bağışıklıklarına halel gelmemek üzere, kabul eden Devletin mevzuatına saygı göstermek görevi vardır.

Madde : 30

1. Konsolosluğun her mensubu, görev yerine gitmek için kabul eden Devlete girişinden itibaren veya daha önceden bu Devlette bulunuyorsa konsolosluktaki görevine başlamasından itibaren, işbu Sözleşmede öngörülen ayrıcalık ve bağışıklıklardan faydalanır.

2. Bir konsolosluk mensubunun kendisiyle beraber yaşayan aile efradı, aşağıdaki tarihlerin sonuncusundan itibaren işbu Sözleşmede öngörülen ayrıcalıklar ve bağışıklıklardan faydalanırlar: İşbu maddenin 1 nci paragrafı uyarınca konsolosluk mensubunun ayrıcalıklardan ve bağışıklıklardan faydalandığı tarihten, kabul eden Devlete girişleri tarihinden veya aile üyesi oldukları tarihten itibaren.

3. Bir konsolosluk mensubunun görevi son bulduğu zaman, kendisinin ve keza kendisiyle beraber yaşayan aile efradının ayrıcalıkları ve bağışıklıkları normal olarak aşağıdaki tarihlerden ilkinde nihayete erer: Söz konusu şahıs kabul eden Devleti terkettiği an veya bu amaçla kendisine verilen makûl sürenin bitiminde. Fakat ayrıcalık ve bağışıklıklar bu ana kadar devam eder. İşbu maddenin 2 nci paragrafında belirtilen şahıslara gelince, bunların ayrıcalıkları ve bağışıklıkları, bir konsolosluk mensubu ailesine dâhil olmak durumu kalkar kalkmaz sona erer; bununla beraber eğer bu şahıslar makûl bir süre içindekabul eden Devleti terketmek niyetinde iseler şüphesiz ayrıcalık ve bağışıklıkları hareketleri veya bir konsolosluk hizmetlisi tarafından görev-

4. Bununla beraber, bir konsolosluk memuru anma kadar devam eder.
lerinin yerine getirilmesi sırasında yapılan işlerle ilgili olarak yargı bağışıklığı süresiz olarak devam eder.

5. Bir konsolosluk mensubunun ölümü halinde, onunla beraber yaşayan ailesi efradı aşağıdaki tarihlerden birincisine kadar daha önce faydalandıkları ayrıcalık ve bağışıklıklardan faydalanmaya devam ederler: Kabul eden Devleti terkettikleri tarih veya bu amaçla onlara verilecek makul sürenin bitimi.

Madde : 31

Gönderen Devlet, konsolosluk mensupları ve onların aileleri efradı, III ncü bölüm hükümlerinin uygulanması ile ilgili olarak, kabul eden Devletin idarî makamlarınca tespit edilen formalitelere uymak yükümlülüğündedirler.

BÖLÜM - IV

Hukuki ve idarî konularda konsolosluk memurlarının yetkileri

Madde : 32

1. Konsolosluk memurlarının gönderen Devletin haklarını ve çıkarlarını korumak ve bu çıkarları özellikle ticaret, ekonomi, sosyal, meslekî, turizm, sanat, bilim, eğitim, el emeği ile denizcilik ve sivil havacılık alanlarında kolaylaştırmak hakkı vardır. Bundan başka konsolosluk memurlarının bu alanlarda gönderen Devlet ile kabul eden Devlet arasındaki işbirliğini artırmak ve geliştirmek hakkı vardır.

2. Konsolosluk memurlarının, tüzel kişiler dâhil, gönderen Devletin vatandaşlarını korumak ve onların haklarını ve çıkarlarını savunmak ve keza onların ekonomik, ticarî kültürel ve bilimsel çıkarlarının gelişmesini kolaylaştırmak hakkı vardır.

3. Önceki paragraflarda öngörülen amaçlarla, konsolosluk memurları görev çerçevelerinde bulunan özel kurumlara ve firmalara başvurabilirler.

Madde : 33

1. Gönderen Devlet vatandaşlarını koruma ve onların hak ve çıkarlarını savunma hakkı ile ilgili olarak, konsolosluk memurları özellikle:

a) Her gönderen Devlet vatandaşının kabul eden Devlete girişi, orada ikâmeti ve oradan çıkışı işlemlerinde meslekî veya kazanç sağlayan çalışmalarda bulunmalarında yürürlükteki sözleşme ve anlaşmalardan doğan her türlü haklardan faydalanmaları konusunda müdahalede bulunabilirler.

b) 35 nci madde hükümleri saklı kalmak üzere, gönderen Devletin her vatandaşıyle bilhassa konsoloslukta görüşebilir, onunla haberleşebilir ve ona öğüt verebilirler;

c) Böyle bir vatandaşın çıkarlarını haleldar eden veya edebilecek her olay hakkında bilgi edinebilirler;

d) Gönderen Devlet vatandaşlarına, kabul eden Devletin adlî veya idarî makamlarla olan ilişkilerinde yardımda bulunabilirler; bu makamların uyguladıkları usuller hakkında kendilerine yardımcı olabilir, ve kabul eden Devetin mevzuatı buna müsaade ediyorsa, bu amaçla kendilerine bir kanun adamının veya herhangi başka bir şahsın yardımını sağlayabilir ve bu makamların rızası ile bu vatandaşlara tercümanlık yapabilir veya bu hususta kendilerine yardımcı olabilecek bir başkasını bulabilirler.

2. Bundan başka konsolosluk memurları, ulusal mevzuatlarına ve Yüksek Âkit Taraflar arasında yürürlükte bulunan Sözleşmelerin uygulanmasına halel getirmeksizin:

a) Gönderen Devletin, kabul eden Devlette bulunmayan vatandaşlarına ödenmesi gereken emekli maaşlarını, tazminatları veya tahsisatları kabul edebilirler;

b) Gönderen Devletin mevzuatı veya sosyal konulardaki Sözleşmeler gereğince ödenmesi gereken emekli maaşlarını, tazminatları veya tahsisatları her lehdara tevdi edebilirler;

c) Gönderen Devlet vatandaşlarına ait olan bulunmuş şeyleri, sahiplerine ulaştırmak üzere kabul edebilirler.

Madde : 34

1. Konsolosluk memurları, kabul eden Devlet mevzuatı uyarınca gönderen Devletin vatandaşlarının gaybubetleri veya başka önemli nedenlerle zamanında haklarını ve çıkarlarını savunacak durumda değillerse özel vekâletnameye ihtiyaç bulunmaksızın kabul eden Devletin mahkemeleri ve diğer makamları önünde münasip surette temsilini sağlamak amacıyle tertibat almak hakkına sahiptirler. Gönderen Devletin tüzel kişileri için de aynı şekilde hareket olunur.

2. İşbu maddenin 1 nci paragrafında öngörülen temsil, temsil edilen şahıslar bir vekil tayin ettiklerinde veya kendi haklarını ve çıkarlarının savunmasını bizzat kendileri yüklendikleri takdirde son bulur.

Madde : 35

1. Gönderen Devlet vatandaşları, işbu maddenin 2 ilâ 4 ncü paragraflarındaki hükümler saklı kalmak kaydıyle, her zaman konsolosluk memurları ile görüşmek ve konsolosluğa gitmek hakkına sahiptirler.

2. Kabul eden Devlet makamlarının bir gönderen Devlet vatandaşının hapsedilmesinden, tutuklanmasından ve önleyici mahiyetteki veya başka herhangi bir şekildeki gözaltına alınmasından 5 gün içinde konsolosluk memurlarını haberdar etmeleri gerekir. Böyle bir vatandaşın sınırdışı edilmesi halinde de aynı şekilde hareket olunur.

3. Kabul eden Devletin görüşme yasağı veya kısıtlamalarıyle ilgili mevzuat hükümleri saklı olmak üzere, konsolosluk memurları, kabul eden Devlette tutuklanmış veya gözaltına alınmış olan her vatandaşı mümkün olan en kısa zamanda ziyaret etmeye, kendisiyle istediği dilde, hattâ başbaşa konuşmaya, onunla temasa ve adlî makamlar nezdinde temsil edilmesini sağlamak üzere tedbirler almaya mezundurlar. Aynı kayıt saklı kalmak şartıyle, böyle bir vatandaştan konsolosluk memuruna hitaben sadır olmuş her türlü haberin, kabul eden Devlet makamlarının delâletiyle derhal muhatabına ulaştırılması gerekir.

4. Konsolosluk memurları,

Yetkili makama bildirmek ve cezaevi nizamlarına uymak suretiyle makul şartlar içinde, mahkûm olmuş ve hapis cezasını çekmekte bulunan, gönderen Devletin bir vatandaşını ziyaret etmek ve bu vatandaş ile haberleşmek hakkını haizdirler.

5. Şüphesiz, işbu maddenin 3 ncü ve 4 ncü paragraflarında öngörülen hakların tam olarak gerçekleştirilmesi için kabul eden Devletin mevzuat ve cezaevi nizamnameleri imkân vermelidirler

6. İşbu maddenin, 3 ncü ve 4 ncü paragraflarında belirtilen gönderen Devlet vatandaşı, konsolosluk memurunun ziyaretini kabul etmeyebilir. Bu ret keyfiyeti konsolosluk memurunun önünde beyan edilmelidir.

7. Kabul eden Devlet makamları, gönderen Devletin tutuklanmış, gözaltına alınmış veya her hangi bir şekilde hürriyeti kısıtlanmış bir vatandaşını işbu maddenin 3 ncü ve 4 ncü paragrafları uyarınca kendisine verilmiş olan haberleşme imkânından en kısa zamanda haberdar etmelidirler.

Madde : 36

Konsolosluk memurlarının,

a) Gönderen Devlet vatandaşlarına ve bunları almaya hakkı olan başka her şahsa pasaport ve her türlü seyahat belgesi vermeye, bunları yenilemeye, değiştirmeye veya iptal etmeye;

b) Gönderen Devlet vatandaşlarına kimlik belgeleri vermeye ve onların kaydını yapmaya;

c) Gönderen Devlete girmeyi mezun kılan her türlü vizeyi vermeye veya belgeyi düzenlemeye;

d) Gönderen Devlet vatandaşlarının bu Devletin referandumlarına ve ulusal ve bölgesel seçimlerine katılmaları amacıyle gerekli formaliteleri yapmaya;

e) Mallar için menşe veya sevk yeri şahadetnameleri ve sair benzeri belgeleri onaylamaya;

f) Gönderen Devlet ve kabul eden Devlet makamlarının veya resmî memurlarının imzalarıyle gönderen Devlet vatandaşları tarafından belgelere atılan imzaları onaylamaya;

g) Gönderen Devlet mevzuatı uyarınca düzenlenen her nevi belgeyi ve basit veya aslına uygunluğu onaylanmış örnekler vermeye hakları vardır.

Madde : 37

1. Konsolosluk memurlarının, geldikleri şahıslar, makamlar veya memleketin menşei neresi olursa olsun, her türlü belgenin tercümesini yapmaya yetkileri vardır.

2. Eğer tercüme edilecek belgelerin kabul eden Devletin bir makamına verilmesi gerekiyorsa, bu makam, tercümenin yeminli bir tercüman tarafından aslına uygunluğunun onaylanmasını isteyebilir.

Madde : 38

1. Konsolosluk memurları :

a) Gönderen Devletin vatandaşlık konusundaki mevzuatında öngörülen her türlü beyanı kabul etmek ve bunun kaydını tutmak;

b) Gönderen Devlet vatandaşlarının doğum veya ölüm belgelerini veya bunların kişi hallerine ait diğer her türlü belgeyi düzenlemek veya kabul etmek;

c) Talep eden, gönderen Devletin bir vatandaşı olmak şartıyle, vatandaşlığı ve yaşı ne olursa olsun, gayrimeşru çocukların tanınması belgelerini düzenlemek veya kabul etmek;

d) Müstakbel eşlerin, gönderen Devlet vatandaşı olmaları ve bu Devlet mevzuatının böyle bir evliliğin akdine aykırı bulunmaması şartıyle, evlilik akdini yapmak ve bununla ilgili belgeleri düzenlemek;

e) Rızalarını veren şahısların vatandaşlığı ne olursa olsun, bir gönderen Devlet vatandaşının evlenmesi için gerekli rızayı kabul etmek ve bununla ilgili belgeleri düzenlemek;

f) Talep eden şahsın vatandaşlığı ne olursa olsun, evlât edinen veya evlât edinilen gönderen Devletin vatandaşı olduğu takdirde evlât edinme ile ilgili belgeyi düzenlemek;

g) Kabul eden Devlet mevzuatının müsait olması, şartıyle, gönderen Devlet mahkemelerinin ve idarî makamlarının talebi üzerine, vatandaşlarıyle ilgili adlî veya gayriadlî belgeleri tebliğ etmek hakkına sahiptirler.

2. Bir konsolosluk memuru tarafından herhangi bir kişi halleri belgesinin kabul edilmesi ve keza bir evlenme akdinin icrası ilgilileri kabul eden Devlet mevzuatında öngörülen gerekli beyan ve tescilleri yapma yükümlülüğünden hiçbir surette muaf tutmaz.

3. Kabul eden Devletin yetkili makamı, gönderen Devletin bir vatandaşına ait kişi halleriyle ilgili her türlü belgeleri, konsoloslukça idarî nedenlerle istediği veya vatandaşın fakir olması hallerinde, ücretsiz olarak konsolosluğa temin eder.

Madde : 39.

Konsolosluk memurları, gönderen Devlet vatandaşlarına hitaben ilânları yayımlamak ve bunların, askerlik hizmeti, hakları, yükümlülükleri veya çıkarlarıyle ilgili her türlü beyanlarını, bu ilân ve beyanların kabul eden Devletin mevzuatı ile kabili telif olmaları şartıyle, kabul etmek hakkına sahiptirler.

Madde : 40

1. Kabul eden Devlette veya gönderen Devletçe müseccel gemi ve uçaklarda gönderen Devletin noter yetkisi verilmiş konsolosluk memurları tarafından bu Devlet mevzuatına göre düzenlenmiş veya kabul edilmiş, aşağıdaki noterlik işlemleri kabul eden Devletçe geçerli sayılır :

a) Münhasıran gönderen Devlet vatandaşları ile ilgili işlem ve mukaveleler;

b) Müstakbel eşler gönderen Devletin vatandaşı olmak şartıyle evlenme mukaveleleri;

c) Rızaları alınan şahısların vatandaşlığı ne olursa olsun, gönderen Devletin bir vatandaşının evlenmesi ile ilgili rıza işlemleri;

d) Gönderen Devletin bir vatandaşının evlenmesiyle ilgili «Saygı Mektubu» (X) işlemleri;

e) Gönderen Devletin bir vatandaşı tarafından talep edilmek şartıyle, vatandaşlığı ve yaşı ne olursa olsun, gayrimeşru çocukların tanınması işlemleri;

f) Gönderen Devlette bulunan mallara veya bu Devlette görülecek işlere dair olmaları şartıyle tarafların veya taraflardan birinin gönderen Devlet vatandaşı olmadığı bütün mukavele ve belgeler.

2. İşbu maddenin 1 nci paragrafındaki hükümler, kabul eden Devlette bulunan gayrimenkul mallar üzerinde hakların tesisi, değişmesi veya sona ermesiyle ilgili işlem ve mukavelelere uygulanmaz.

3. İşbu madde gereğince yetkili konsolosluk memuru tarafından usulüne uygun olarak onaylanıp konsolosluk mühürünü hâmil olarak düzenlenen veya kabul olunan belge ve mukavelelerin örnekleri bir noter, resmî sıfatı haiz bir memur veya her iki Devletten birinin başka herhangi bir yetkili mercii tarafından verilmiş gibi, geçerli olup, kabul eden Devlete adalet mercileri için olduğu kadar kazaî merciler dışında da aynı derecede hüküm ifade eder. Ancak bu belge ve mukavelelerin gönderen devletin mevzuatının gerektirdiği şekiller içinde kaleme alınmış olmaları ve gerekiyorsa, muamelenin icra edileceği devlette bu mevzu hakkında yerine getirilmesi gerekli bütün formalitelere ve muhtemelen damga resmî, tescil gibi hususlara riayet edilmiş olması lâzımdır.

4. İş bu madde gereğince düzenlenen veya kabul olunan bir belge veya mukavele örneğinin doğruluğu hususunda bir kuşku olursa, ilgili şahıs, gönderen Devlet mevzuatı uyarınca, 15 nci maddenin 1 nci paragrafında öngörülmüş bulunan hususa rağmen, bu örneğin aslı ile karşılaştırılmasını isteyebilir.

(X) Açıklama: «Saygı mektubu», Belçika kanunlarına göre, 21 yaşını doldurmuş, fakat 25 yaşını ikmal etmemiş olanların evlenmek için, aile büyüklerine formalite olarak göndermek mecburiyetinde oldukları bir mektuptur.

Madde : 41

1. Konsolosluk memurları, gönderen Devlet mevzuatı uyarınca, bu Devlet vatandaşı olan küçüklerin ve gayri mümeyyizlerin korunmasını düzenlemek hakkına sahiptir.

2. Kabul eden Devlette oturan gönderen Devlet vatandaşı bir küçük veya gayri mümeyyizin korunmasının düzenlenmesi gerektiğinde, kabul eden Devlet makamlarının haberdar olur olmaz, durumdan yetkili konsolosluk memuruna bilgi vermek yükümlülüğü vardır. Koruma, konsolosluk memuru tarafından düzenlenecek ise, bu memurun mümkün olan en kısa zamanda durumdan kabul eden Devlet makamlarını haberdar etmesi gerekir.

3. İşbu maddenin 1 nci paragrafındaki hükümler, kabul eden Devlet yetkili makamlarının, bir küçük veya gayri mümeyyizin şahsının veya mallarının ciddi bir tehlike ile tehdit olunması halinde küçüğün veya gayri mümeyyizin çıkarlarının korunması amacıyla, bu Devlet mevzuatı uyarınca alınması gereken tedbirleri alma hakkına halel getirmez.

Madde : 42

1. Konsolosluk memurları, gönderen devletin bir vatandaşı akıl hastalığı nedeniyle gözaltına alındığında, durumdan kabul eden devlet makamları tarafından vakit geçirilmeksizin haberdar edilmelidir.

2. Konsolosluk memurları, böylece gözaltına alınan gönderen Devletin her vatandaşını mümkün olur olmaz hemen ziyaret etmeğe ve gerektiğinde, 41 nci madde hükümleri uyarınca, bunların korunmasını düzenlemeğe yetkilidirler.

Madde : 43

Kabul eden Devlet yetkili makamları, gönderen Devlet vatandaşının ölümünden konsolosluk memurunu hemen haberdar edeceklerdir.

Madde : 44

1. Kabul eden Devlet yetkili makamları, bu Devlette:

a) Gönderen Devletin bir vatandaşına ait vasiyetnameye bağlı veya vasiyetnameye bağlı olmayan bir tereke mevcut olduğunu ve bu terekenin yönetimini talep etmeğe yetkili bir memur veya buna benzer bir merciden gayri bu terekeyi temsil edecek başka hiç bir şahsın hazır bulunmadığını,

b) İşbu maddenin 5 nci paragrafındaki hükümler uyarınca, bir konsolosluk memurunun müdahaleye hakkı bulunduğu, vasiyetnameye bağlı veya vasiyetnameye bağlı olmayan bir terekeye dahil malların veya hakların mevcut olduğunu, haber alınca durumdan konsolosluk memuruna haber vermekle yükümlüdürler. Konsolosluk memuru, böyle bir haber kendisine başka bir yoldan gelmiş ise, o da yetkili makamlara bildirecektir.

2. Konsolosluk memuru, yetkili merci ile birlikte, mühür koymak veya bunu kaldırmak ve keza envanteri yapmak hakkına sahiptir. Bununla beraber, herhangi bir gecikme terekeyi tehlikeye sokma istidadı gösterdiği hallerde, konsolosluk memuru veya yetkili merci bu işlemleri tek başına yapmak hakkına haiz olacaktır. Şu şartla ki, bu merci, daha sonra işbirliğini sağlamak amacıyle durumdan derhal diğer mercii haberdar edecektir.

3. Konsolosluk memuru, işbu maddenin 1 nci paragrafında gösterilen hallerde, kabul eden Devlet mevzuatı uyarınca, gerekli koruma tedbirleri alabilir veya aldırtabilir.

4. Gönderen Devlet vatandaşlarının, kabul eden Devletteki terekelerinin açılması, bunların yönetimi ve tasfiye işlerinin ortaya çıkaracağı sorunlar konusunda, konsolosluk memurları, gayrimümeyyiz veya kabul eden Devlette bulunmayan gönderen Devlet vatandaşı sahip hak sahiplerini bilhakkın temsil etmeğe yetkilidirler. Şu şartla ki, bu şahısların usulüne uygun şekilde temsil edilmemekte olmaları, gerekir. Konsolosluk memurları, vekâletini özel bir vekâletname ile ispat etmekle yükümlü bulunmaksızın, bu hak sahiplerinin resmî temsilcisi olarak tanınırlar.

5. Kabul eden Devlette açılan bir tereke ile ilgisi bulunan gönderen Devletin vatandaşları, gayrimümeyyiz iseler veya bu Devlette bulunmuyor ve temsil de edilmiyorlar ise, konsolosluk memuru, murisin vatandaşlığı ne olursa olsun, bu konuda özel hiçbir vekâletname ibraz etmeksizin, bunların temsilcisi gibi hareket edebilir. Bu vatandaşlar zuhur ettikleri veya usulüne uygun olarak temsil edilir hale geldikleri anda konsolosluk memurunun müdahalesi son bulur.

İşbu paragraf hükümleri, murisin vatandaşı bulunduğu Devletin konsolosluk memurlarına anlaşmalarla tanınmış bulunan hakları kaldıramaz.

6. İlgili şahısların temsilcisi sayılan konsolosluk memuru, terekeye dair herhangi bir iş hakkında yetkili merciler önünde şahsen mesul tutulamaz.

7. Kabul eden Devlette daimî ikametgâhı bulunmayan veya orada devamlı olarak oturmayan gönderen Devlet vatandaşı, kabul eden Devlet ülkesinde iken veya geçerken öldüğü takdirde, orada hazır veya temsil edilen bir mirasçı tarafından talebedilmemiş olmaları halinde ve aşağıdaki

şartlarla, konsolosluk memurunun, ölen şahsın zilyedinde bulunan paraları, kıymetli evrak ve sair eşyaları korumak amacıyle bunları hemen emniyet altına almaya hakkı vardır

a) Kabul eden Devlette oturan veya orada daimî ikametgâhı olan bir şahıs lehine bir teminat hakkının muhtemel kullanılışından sonra,

b) Adaletin çıkarları gerektiğinde, kabul eden Devlet adlî veya idarî makamlarının elkoyma hakkı dışında.

8. Bir konsolosluk memuru işbu maddede belirtilen tereke konusundaki haklarını kullandığında kabul eden Devletin mevzuatına uymakla yükümlüdür.

Madde : 45

1. Konsolosluk memuru, kabul eden Devlette bulunmayan bir gönderen Devlet vatandaşına intikal ettirmek üzere, bunun yapılmasına koşullar imkân verdiği ölçüde, bir ölümden dolayı bu vatandaşın üzerinde hakkı bulunan bütün nakit ve malları teslim alabilir.

2. Konsolosluk memuru, işbu maddenin 1 nci paragrafında belirtilen nakit ve malları teslim aldığında, bunların ilgili vatandaşa intikal ettiğinin saptanması için, kabul eden Devlette yürürlükte bulunan ispat yükümlülüğüne uymak zorundadır. Böyle bir delilin olmaması halinde, nakit ve malların geri verilmesi gerekir.

BÖLÜM - V

Konsolosluk memurlarının denizcilik ve sivil havacılık konusunda yetkileri

Madde : 46

1. Konsolosluk memurları veyan onların temsilcilerinin kabul eden Devlete ait limanlarda veya kara veya iç sularında bulundukları sürede gönderen Devlet gemilerine yardımda bulunmaya hakları vardır.

2. Konsolosluk memurları veya onların temsilcilerinin, giriş serbest olur olmaz, kaptanla ve mürettebatla ilişkiye girmeye ve şahsen gemiye çıkmaya hakları vardır. Eğer konsolosluk memurları veya onların temsilcileri, görevlerinin yerine getirilmesiyle ilgili bir meselede kabul eden Devlet makamlarının yardımını talep ederlerse, onlara bu yardımın yapılması gerekir.

3. Kaptan ve mürettebat konsolosluk memurları ile ilişkiye girebilir ve yabancı uyrukluların kabulü, ikameti ve çıkışı ile ilgili kabul eden Devlet mevzuatına uymak suretiyle konsolosluğa gidebilirler.

Madde : 47

Konsolosluk memurları :

1. Gönderen Devlete ait bir geminin kaptanını veya mürettebattan herhangi birini sorguya çekmek, tüm gemi belgelerini incelemek ve vize etmek, geminin seyri ve gideceği yerle ilgili beyanları kabul etmek ve genellikle, geminin girişini, limanda kalışını ve hareketini kolaylaştırmak;

2. Kaptanı veya gemi mürettebatını işe almak veya bunların işlerine son vermek hususunda her türlü tedbirleri almak;

3. Kaptan ile mürettebat arasındaki tüm anlaşmazlıkları ve özellikle ücret ve iş sözleşmesine ait olanları çözümlemek;

4. Kaptan ile mürettebatın hastaneye yatırılmaları ve bunların memlekete gönderilmeleri hususunda her türlü tedbirleri almak;

5. Denizde seyir sırasında kaptanın gemide düzenlediği doğum ve ölüm belgelerini ve keza aldığı vasiyetnamelerin kendilerine verilmesini sağlamak;

6. Gönderen Devlete ait bir geminin kaptanına veya mürettebatına, kabul eden Devletin adlî ve idarî makamları ile olan ilişkilerinde yardım etmek ve bu amaçla kendilerine bir avukatın veya bir

başka şahsın yardımını sağlamak ve onlara tercümanlık yapmak veya onlara yardım için bir tercüman bulmak;

7. Gemide düzenin ve disiplinin devamı için her türlü tedbiri almak;

8. Gönderen Devlete ait bir geminin uyrukluğu, mülkiyeti ve gerçek güvenliği ile durumu ve işletilmesiyle ilgili bu Devlet mevzuatı ile saptanmış her türlü beyanı veya başka herhangi bir belgeyi kabul etmek, kaleme almak veya imzalamak;

9. Gönderen Devletin gemilerinde bu Devletin denizcilik mevzuatının uygulanmasını sağlamak hakkına sahiptir.

Madde : 48

1. Kabul eden Devletin adlî makamları, gönderen Devletin bir gemisinde işlenen suçlar hakkında aşağıdaki hallerde yargı haklarını kullanabilirler:

a) Kaptan veya mürettebattan birinden gayrı herhangi bir şahıs tarafından işlenmiş veya bunlardan gayri bir kimseye karşı işlenmiş suçlar veya kabul eden Devletin bir vatandaşı tarafından işlenmiş veya bu Devlet vatandaşına karşı işlenmiş suçlar;

b) Limanın sükûnetini veya güvenliğini bozucu, ya da Devlet güvenliği, kamu sağlığı, muhaceret, denizde can güvenliği, gümrük veya benzeri diğer sorunlarda kabul eden Devlet mevzuatınca cezalandırılan suçlar;

c) Kabul eden Devlet suları dışında işlenmiş ve bu Devlet mevzuatı uyarınca, asgarî haddi 3 yıl veya daha ağır hürriyeti kısıtlayıcı bir ceza ile cezalandırılacak suçlar;

d) Kabul eden Devlet sularında işlenen suçlardan :

i) Bu devlet mevzuatı uyarınca asgarî haddi 3 yıl veya daha ağır bir ceza ile cezalandırılacak olanlar.

ii) Kaptan veya mürettebattan birinin bu makamlara şikâyetini yapmış olması ve önceden şikâyetinin konusunu konsolosluk memuruna bildirmiş bulunması şartıyle daha hafif bir ceza ile cezalandırılacak olanlar.

Diğer hallerde bu makamlar ancak konsolosluk memurunun talebi veya muvafakatı ile hareketo geçebilirler.

2. Kabul eden Devlet'in yetkili makamları, gönderen Devlet'in bir gemisinde zorlayıcı tedbirler almayı veya resmî bir soruşturmaya girişmeyi öngördükleri takdirde, bu durumdan gönderen Devlet'in konsolosluk memurunu haberdar etmekle yükümlüdürler.

Acil durum veya mücbir sebep hali hariç olmak üzere, kabul eden Devlet makamları tarafından gemide alınması düşünülen tedbirlerin uygulanması sırasında hazır bulunmasına imkân vermek üzere konsolosluk memuru yeter derecede zamanında haberdar edilmelidir.

Konsolosluk memuru veya onun temsilcisi hazır bulunamamış ise, kabul eden Devlet'in yetkili makamları, talepleri üzerine, onları, alınan tedbirlerden bütünüyle haberdar edeceklerdir.

3. İşbu maddenin hükümleri, kamu sağlığı, muhaceret, denizde can güvenliği, gümrük ve suların kirlenmesi konularında kabul eden Devlet'in makamları tarafından yapılan mutat incelemelere uygulanmaz.

4. İşbu maddenin hükümleri, ancak kabul eden Devletin mevzuatı uyarınca, adlî makamlara verilen yetkinin sınırları çerçevesinde uygulanabilir.

Madde : 49

1. Kabul eden Devlet'in vatandaşı olmayan bir mürettebat mensubu, bu Devlet'te gönderen Devlet'e ait bir gemiden kaçarsa, kabul eden Devlet'in yetkili makamları, bu Devlet mevzuatı uyarınca, konsolosluk memurunun isteği üzerine, kaçağın yakalanması ve bu gemiye veya gönderen Devlet'in başka bir gemisine getirilmesi hususunda yardımcı olacaktır.

2. Bununla beraber, kabul eden Devlet makamları, ırkı, milliyeti, siyasal veya dinî düşüncelerinden ötürü hayatının veya özgürlüğünün geminin gidebileceği memleketlerden herhangi birin-

de, gemide veya karada, tehlikeye gireceğine inanmak için ciddî nedenlere sahip oldukları mürettebattan biri sözkonusu olduğunda müdahalede bulunamazlar.

3. Mürettebata mensup kaçak, mahkûm edilmiş veya kabul eden Devlet'in mevzuatınca kaçma fiilinden başka bir suçtan dolayı sanık ise, bu Devlet makamlarının kaçağa verilen tüm cezaları çekmeden önce müdahale yükümlülükleri yoktur.

Madde : 50

Gemi kaptanının müsaade etmesi şartıyle, konsolosluk memurları, geminin gönderen Devlet limanlarına girebilmesi için bu Devlet mevzuatı uyarınca gerekli görülen belgeleri düzenlemelerini ve imzalamalarını mümkün kılacak bilgileri sağlamak ve sağlık veya diğer sorunlarla ilgili olarak gönderen Devlet yetkili makamları tarafından istenen her türlü bilgileri bu makamlara vermek amacıyle, hangi uyrukluğa sahip olurlarsa olsunlar, gönderen Devlet'in bir limanına gidecek gemileri ziyaret etmek hakkını haizdirler.

2. Konsolosluk memurları, işbu madde ile kendilerine tanınmış bulunan hakların kullanılmasında, mümkün olan süratle hareket etmelidirler.

Madde : 51

1. Gönderen Devlet'e ait bir gemi, kabul eden Devlet'te hasara uğradığı, karaya oturduğu veya battığı takdirde, kabul eden Devlet'in yetkili makamları gecikmeksizin durumdan konsolosluk memurunu haberdar etmek ve geminin, mürettebatın, yolcuların, hamulenin, yiyeceklerin ve gemideki sair eşyanın kurtarılması ve korunması amacıyle alınmış olan tedbirleri belirtmek yükümlülüğündedirler.

2. İşbu maddenin 1 nci paragrafında belirtilen hallerde, kabul eden Devlet makamları, hasara uğrayan, karaya oturan veya batan geminin, gemide bulunan şahısların hayatının, hamulenin ve gemideki sair eşyanın korunması amacıyle ve keza gemide yağmacılığı ve karışıklığı önlemek ve bastırmak hususunda gerekli tedbirleri almakla yükümlüdürler. Bu tedbirler geminin veya hamulenin parçasını teşkil edip gemiden ayrılmış bulunan eşyaları da kapsar. Bunun gibi, kabul eden Devlet makamları, hasar, karaya oturma veya batmayı müteakip alınacak her türlü tedbir için konsolosluk memuruna gerekli yardımı yaparlar. Konsolosluk memurları, geminin, mürettebatın, yolcuların, hamulenin, yiyeceklerin ve gemideki sair eşyanın kurtarılması ve korunması için, kabul eden Devlet makamlarından gerekli tedbirleri almalarını ve almakta devam etmelerini istemek hakkına sahiptirler. Bu tedbirler muhtemelen gemi kaptanı ile işbirliği yapılmak suretiyle alınır.

3. Batan gemi, hamule veya gemideki sair eşyalar, kabul eden Devlet'in kıyısında veya civarında bulunduğunda veyahut bu Devlet'in bir limanına getirildiğinde, ne kaptan, ne gemi veya hamulenin sahibi, ne bunun acentası, ne de sigortacılar orada hazır bulunmazlar veya bunların muhafazası veya götürülecekleri yer hususunda tertibat alamazlar ise, konsolosluk memuru, gemi sahibinin temsilcisi sıfatıyle, sahibi hazır bulunmuş olsaydı, kabul eden Devlet mevzuatı uyarınca aynı amaçlarla almış olabileceği tedbirleri almağa yetkilidir.

4. Konsolosluk memurları, keza, gönderen Devlet vatandaşlarından birine ait ve menşei bir gemi veya bir gemi hamulesi olup bir limana getirilmiş veya kıyıda, kıyı civarında veya hasara uğramış, karaya oturmuş veya batmış bir gemide bulunan her türlü eşya hakkında da işbu maddenin 3 ncü fıkrasında kayıtlı tedbirleri alabilirler.

Kabul eden Devlet'in yetkili makamları, böyle bir eşyanın varlığından gecikmeksizin konsolosluk memuruna bilgi vermelidirler.

5. Kabul eden Devlet mevzuatının müsaade ettiği ölçüde, bu Devlet'in yetkili makamları, konsolosluk memurunun, hasarın, karaya oturmanın veya batmanın nedenlerini saptamak amacıyle açılan soruşturmada hazır bulunmağa davet ederler.

6. Kabul eden Devlet makamlarının müdahalesi, bu Devlet'in hasara uğrayan, karaya oturan veya batan bir gemisinden, gemideki her türlü eşyadan veya hamulesinden, benzer şartlar altında tahsil edilenlerden başka hiçbir vergi veya masraf alınmasına yer veremez.

Madde : 52

1. Gönderen Devlet'e ait bir geminin kaptanı veya mürettebatından biri, kabul eden Devlet dahilinde ister gemide, ister karada ölür veya kaybolursa kaptan veya onun yerine bakan şahıs ve konsolosluk memurları, ölen veya kaybolan şahsın geride bıraktığı eşyanın, kıymetlerin vesair malların envanterini yapmak ve bunların saklanması ve icabında terekenin tasfiyesi amacıyle gerekli diğer işlemleri yerine getirmek için özellikle yetkilidirler.

Bununla beraber ölen veya kaybolan şahıs kabul eden Devlet vatandaşı ise, kaptan veya onun yerine bakan şahıs ölümün veya kayıplık durumunun saptanması anında envanteri yapar, envanterin bir örneği, malların saklanması ve icabında terekenin tasfiyesi amacıyle gerekli sair tüm işlemleri yerine getirmeye özellikle yetkili anılan Devlet makamlarına tevdi eder. Bu makamlar, keyfiyetten gönderen Devletin konsolosluğunu haberdar ederler.

2. Gönderen Devlet vatandaşı olan kaptan veya mürettebattan biri kabul eden Devlette kayıt veya tescil edilmiş bir gemide ölür veya kaybolursa, ölen veya kaybolan şahıs tarafından geride bırakılan eşyanın, kıymetlerin ve sair malların envanterinin düzenlenmesi ile malların saklanması ve icap ediyorsa terekenin tasfiyesi için gerekli işlemler 44 ncü maddenin 7 nci paragrafı uyarınca yapılır.

3. İşbu Sözleşmenin âkdi bulunan Devletlerden birinde kayıt veya tescil edilmiş bir gemide, diğer Âkit Devletin bir vatandaşı ölür veya kaybolursa ve böyle bir durum bu Devlet ülkesinin dışında vuku bulmuşsa, ölen veya kaybolan şahsın geride bıraktığı eşyaları, kıymetleri ve sair malları, bunların vatandaşı bulunduğu Devletin konsolosluk memuruna, - bu memurun mevcut olduğu ilk uğrak limanında -, teslim edilecektir.

Eğer bu ilk uğrak limanı Âkit Devletten birinin ülkesinde bulunuyorsa, duruma göre, işbu maddenin 1 nci paragrafında son bendine veya 2 nci paragrafına göre hareket edilir.

4. Eğer bir konsolosluk memuru, 3 ncü paragraf, 1 nci bend hariç olmak üzere işbu maddede belirtilen tereke konusundaki hakları kullanırsa, kabul eden Devletin mevzuatına uymakla yükümlüdür.

Madde : 53.

İşbu bölüm hükümleri, Yüksek Âkit Taraflar arasında yürürlükte bulunan diğer Sözleşmeler hükümlerine aykırı olmamak şartiyle keza uygun bir şekilde sivil havacılığa da uygulanır.

BÖLÜM — VI

Genel hükümler

Madde : 54.

Konsolosluk memurları, yetkilerini sadece kendi konsolosluk görev çevrelerinde kullanmak hakkına sahiptirler. Bununla beraber, gönderen Devletin diplomatik temsilciliğinin kabul eden Devlet Dışişleri Bakanlığına yazılı olarak bildirmesi ve bu Bakanlığın da uygun görmesi kaydiyle, konsolosluk memurları, belirli hallerde görev çevreleri dışında da yetkilerini kullanabilirler.

Madde : 55.

Konsolosluk memurları, resmî görevlerinin yerine getirilmesinde, görev çevrelerindeki bütün mahallî makamlara ve resmî kuruluşlara başvurmak hakkına sahiptirler. Konsolosluk memurları doğ-

rudan doğruya Dışişleri Bakanlığına ancak gönderen Devletin herhangi bir diplomatik ajansının bulunmaması halinde başvurabilirler.

Madde : 56.

İşbu Sözleşmenin konsolosluk memurlarının yetkilerine ilişkin hükümleri sınırlandırıcı nitelikte değildir. Konsolosluk memurları aşağıdaki şartlarla diğer yetkileri de kullanmaya mezunlurlar :

a) Gönderen Devlet tarafından tevcih edilmiş olması;
b) Kabul eden Devletin mevzuatı ile çatışmaya yol açmaması; ve,
c) Kabul eden Devlet makamlarının ifasına itiraz etmemeleri.

Madde : 57.

Kabul eden Devlete yapılacak uygun şekilde ki yazılı bildiriye müteakip, - şu kadar ki bu Devlet buna karşı çıkmamış olsun -, gönderen Devletin bir konsolosluğu kabul eden Devlette bir üçüncü Devlet hesabına konsolosluk görevlerini yerine getirebilir.

Madde : 58

İşbu Sözleşme hükümlerinin yorum ve uygulaması ile Sözleşmenin eki mektupların alım - verimine ilişkin olarak Yüksek Âkit Taraflar arasında çıkacak ve diplomatik yolla çözümlenemeyecek anlaşmazlıklar, taraflardan biri tarafından Lâhey Milletlerarası Adalet Divanına götürülecektir. Meğer ki, belirli bir halde, taraflar bu anlaşmazlıkları başka bir yargı merciine intikal ettirmek veya onları başka bir surette çözümlemek hususunda anlaşmış olsunlar.

Madde : 59

1. İşbu Sözleşme onaylanacak ve onay belgeleri, mümkün olan en kısa zamanda, Ankara'da teati edilecektir. Sözleşme, onay belgelerinin alım - verimi tarihini izleyen otuzuncu gün yürürlüğe girecektir.

2. Sözleşme, Yüksek Âkit Taraflardan birince yapılan feshi ihbar tarihinden itibaren 6 aylık bir sürenin sona ermesine kadar yürürlükte kalır. Böyle bir ihbarın yazılı olarak ve diplomatik yoldan yapılması zorunluluğu vardır.

3. Yüksek Âkit Taraflardan her biri, diğerine, işbu Sözleşmenin bir veya birkaç maddesinin değiştirilmesini önerebilir. Bir değişiklik üzerinde mutabık kalındığı takdirde, bu değişiklik, işbu Sözleşmenin ayrılmaz parçasını teşkil edecek bir protokolün konusu olacaktır.

Bunu tasdiken, tarafların yetkili temsilcileri işbu Sözleşmeyi imzalamışlar ve mühürlemişlerdir.

Ankara'da 28 Nisan 1972 tarihinde Fransızca olarak iki asıl nüsha halinde düzenlenmiştir.

Türkiye Cumhurbaşkanı adına	Majeste Belçika Kralı adına
Ümit Halûk Bayülken	Pierre Harmel
Dışişleri Bakanı	Dışişleri Bakanı

Ankara, 28 Nisan 1972

Sayın Bakan,

Memleketlerimiz arasında Konsolosluk Sözleşmesinin imzalandığı şu anda, Hükümetim adına Zatıdevletlerine, uyuşma halinde Sözleşmenin ayrılmaz parçasını teşkil edecek olan aşağıdaki öneriyi sunmakla şeref duyarım :

1. Her Yüksek Âkit Tarafın diğer Âkit Taraf ülkesinde, karşılıklı uyuşmayla fahrî konsolosluk memurları tarafından yönetilen konsolosluklar veya fahrî konsolosluklar kurmaya ve idame ettirmeye ve oraya fahrî konsolosluk memurları atamaya hakkı vardır.

2. 1 nci noktada belirtilen fahrî konsolosluk memurlarına ve konsolosluklara uygulanacak rejim, kabul eden Devlet mevzuatı gözönünde tutulmak üzere, karşılık esasına dayanır.

3. Kabul eden Devlet, 1 nci noktada belirtilen konsoloslukların binalarını korumak ve bunların işgal edilmesine veya zarar görmesine ve bu konsolosluklardaki sulh ve sükûnun bozulmasını veya onların vekar ve haysiyetlerinin azalmasına engel olmak için gerekli tedbirleri alır.

Ekselâns Ümit Halûk Bayülken

Türkiye Dışişleri Bakanı

4. 1 nci noktada belirtilen konoloslukların arşiv ve belgelerinin, diğer kâğıtlar ve belgelerden, özellikle, konsolosluk şefinin ve kendisiyle beraber çalışan tüm şahısların özel yazışmalarından ve keza onların meslekleri veya ticaretlerine ilişkin eşyalar, kitaplar veya belgelerden ayrılmış olmaları şartıyle, her zaman ve nerede bulunurlarsa bulunsunlar, dokunulmazlıkları vardır.

Sayın Bakan, bu vesile ile Zatıdevletlerine en derin saygılarımı yenilerim.

Pierre Harmel
Dışişleri Bakanı

Ankara, 28 Nisan 1972

Sayın Bakan,

Zatıdevletlerinin kapsamı aşağıda kayıtlı, fahrî konsolosluk memurları, tarafından yönetilen konsolosluklar, fahrî konsolosluklar ve fahrî konsolosluk memurlarıyle ilgili bugünkü tarihli mektubunu almakla şeref duyuyorum :

«Memleketlerimiz arasında konsolosluk Sözleşmesinin imzalandığı şu anda, Hükümetim adına Zatıdevletlerine, uyuşma halinde Sözleşmenin ayrılmaz parçasını teşkil edecek olan aşağıdaki öneriyi sunmakla şeref duyarım :

1. Her Yüksek Âkit Tarafın diğer Âkit Taraf ülkesinde, karşılıklı uyuşmayla fahrî konsolosluk memurları tarafından yönetilen konsolosluklar veya fahrî konsolosluklar kurmaya ve idame ettirmeye ve oraya fahrî konsolosluk memurları atamaya hakkı vardır.

2. 1 nci noktada belirtilen fahrî konsolosluk memurlarına ve konsolosluklara uygulanacak rejim kabul eden Devlet mevzuatı gözönünde tutulmak üzere, karşılık esasına dayanır.

Ekselâns Pierre Harmel

Belçika Dışişleri Bakanı

3. Kabul eden Devlet, 1 nci noktada belirtilen konsoloslukların binalarını korumak ve bunların işgal edilmesine veya zarar görmesine ve bu konsolosluklardaki sulh ve sükûnun bozulmasını veya onların vekâr ve haysiyetlerinin azalmasına engel olmak için gerekli tedbirleri alır.

4. 1 nci noktada belirtilen konsoloslukların arşiv ve belgelerinin, diğer kâğıtlar ve belgelerden, özellikle, konsolosluk şefinin ve kendisiyle beraber çalışan tüm şahısların özel yazışmalarından ve keza onların meslekleri veya ticaretlerine ilişkin eşyalar, kitaplar veya belgelerden ayrılmış olmaları şartiyle, her zaman ve nerede bulunurlarsa bulunsunlar, dokunulmazlıkları vardır.»

Belçika Hükümetinin bilgileri için, Türk Hükümetinin Zatıdevletleri tarafından ileri sürülen öneriye mutabakatını bildirmekle şeref duyarım.

Sayın Bakan, bu vesile ile Zatıdevletlerine en derin saygılarımı yenilerim.

Ümit Halûk Bayülken

Türkiye Dışişleri Bakanı

Ankara, 28 Nisan 1972

Sayın Bakan,

Memleketlerimiz arasında Konsolosluk Sözleşmesinin imzalandığı şu anda, Hükümetim adına Zatıdevletlerine, Belçika ile Lüksemburg Büyük Dükalığı'nın 30 Eylül 1965 tarihinde Brüksel'de konsolosluk alanında bir işbirliği Sözleşmesi imzaladıklarını bildirmekle şeref duyarım.

Bu nedenle, memleketlerimiz arasındaki Sözleşmenin 57 nci maddesine dayanılarak, Türkiye Cumhuriyetinin Sözleşmenin IV ncü ve V nci bölümleri uyarınca, Belçika konsolosluk memurlarına Lüksemburg çıkarlarını savunması konusunda müdahalede bulunmak hakkını tanımasını Zatıdevletlerine önermeğe müsaadelerini rica ederim.

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti bu öneriye mutabakatını bildirdiği takdirde, işbu mektup ve Zatıdevletlerinin cevabı memleketlerimiz arasındaki Sözleşmenin ayrılmaz parçasını teşkil edecektir.

Sayın Bakan, bu vesileyle Zatıdevletlerine en derin saygılarımı yenilerim.

Ekselâns
Ümit Halûk Bayülken
Türkiye Dışişleri Bakanı

Pierre Harmel
Belçika Dışişleri Bakanı

Ankara, 28 Nisan 1972

Sayın Bakan,

Zatıdevletlerinin kapsamı aşağıda kayıtlı Lüksemburg çıkarlarının Belçika konsolosluk memurları tarafından savunulması hakkındaki bugünkü tarihli mektubunu almakla şeref duyuyorum :

«Memleketlerimiz arasında Konsolosluk Sözleşmesinin imzalandığı şu anda, Hükümetim adına Zatıdevletlerine, Belçika ile Lüksemburg Büyük Dükalığı'nın 30 Eylül 1965 tarihinde Brüksel'de konsolosluk alanında bir işbirliği Sözleşmesi imzaladıklarını bildirmekle şeref duyarım.

Bu nedenle, memleketlerimiz arasındaki Sözleşmenin 57 nci maddesine dayanılarak, Türkiye Cumhuriyetinin Sözleşmenin IV ncü ve V nci bölümleri uyarınca Belçika konsolosluk memurlarına Lüksemburg çıkarlarını savunması konusunda müdahalede bulunmak hakkını tanımasını Zatıdevletlerine önermeğe müsaadelerini rica ederim.

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti bu öneriye mutabakatını bildirdiği takdirde, işbu mektup ve Zatıdevletlerinin cevabı memleketlerimiz arasındaki Sözleşmenin ayrılmaz parçasını teşkil edecektir.»

Belçika Hükümetinin bilgileri için, Türk Hükümetinin Zatıdevletleri tarafından ileri sürülen öneriye, mutabakatını bildirmekle şeref duyarım.

Sayın Bakan, bu vesileyle Zatıdevletlerine en derin saygılarımı yenilerim.

Ekselâns Pierre Harmel
Belçika Dışişleri Bakanı

Ümit Halûk Bayülken
Türkiye Dışişleri Bakanı

Ankara, 28 Nisan 1972

Sayın Bakan,

Memleketlerimiz arasında Konsolosluk Sözleşmesinin imzalandığı şu anda, Zatıdevletlerine bildirmekle şeref duyarım ki, Türkiye'de diplomatik ve konsolosluk hizmetleri birleşik oldukları cihetle, bir Türk diplomatik memuru bir büyükelçiliğe veya bir konsolosluğa atanabilir. Birinci halde Müsteşar, Başkâtip, İkinci Kâtip veya Üçüncü Kâtip sıfatıyle, ikinci halde, ise, Başkonkolos, Konsolos, Muavin Konsolos veya Kançılar sıfatıyle :

Türk dış ilişkiler hizmeti örgütünde bir konsolosluk «Kançılar»ı, bir büyükelçilikteki «Üçüncü Kâtip»e eşittir.

Bu nedenle, Sözleşme'de konsolosluk memurları için öngörülmüş olan hakların, ayrıcalıkların, dokunulmazlıkların ve yetkilerin keza Belkiça'daki Türkiye konsoloslukları Kançılarlarına da tanınmasını Zatıdevletlerine önermeğe müsaadelerini rica ederim.

Belçika Hükümeti bu öneriye mutabakatını bildirdiği takdirde, işbu mektup ve Zatıdevletlerinin cevabı memleketlerimiz arasındaki Sözleşmenin ayrılmaz parçasını teşkil edecektir.

Sayın Bakan, bu vesileyle Zatıdevletlerine en derin saygılarımı yenilerim.

Ekselâns Pierre Harmel
Belçika Dışişleri Bakanı

Ümit Halûk Bayülken
Türkiye Dışişleri Bakanı

Ankara, 28 Nisan 1972

Sayın Bakan,

Zatıdevletlerinin kapsamı aşağıda kayıtlı Belçika'da bulunan Türk konsolosluklarındaki Kançılarlara tanınacak haklar, ayrıcalıklar, dokunulmazlıklar ve yetkiler konusundaki bugünkü tarihli mektubu almakla şeref duyuyorum :

«Memleketlerimiz arasında Konsolosluk Sözleşmesinin imzalandığı şu anda, Zatıdevletlerine bildirmekle şeref duyarım ki, Türkiye'de diplomatik ve konsolosluk hizmetleri birleşik oldukları cihetle, bir Türk diplomatik memuru bir büyükelçiliğe veya bir konsolosluğa atanabilir. Birinci halde Müsteşar, Başkâtip, İkinci Kâtip veya Üçüncü Kâtip sıfatıyle, ikinci halde, ise, Başkonkolos, Konsolos, Muavin Konsolos veya Kançılar sıfatıyle :

Türk dış ilişkiler hizmeti örgütünde bir konsolosluk «Kançılar»ı, bir büyükelçilikteki «Üçüncü Kâtip»e eşittir.

Bu nedenle, Sözleşme'de konsolosluk memurları için öngörülmüş olan hakların, ayrıcalıkların, dokunulmazlıkların ve yetkilerin keza Belkiça'daki Türkiye konsoloslukları Kançılarlarına da tanınmasını Zatıdevletlerine önermeğe müsaadelerini rica ederim.

Ekselâns Ümit Halûk Bayülken
Türkiye Dışişleri Bakanı

Belçika Hükümeti bu öneriye mutabakatını bildirdiği takdirde, işbu mektup ve Zatıdevletlerinin cevabı memleketlerimiz arasındaki Sözleşmenin ayrılmaz parçasını teşkil edecektir.»

Türk Hükümetinin bilgileri için, Belçika Hükümetinin Zatıdevletleri tarafından ileri sürülen öneriye mutabakatını bildirmekle şeref duyarım.

Sayın Bakan, bu vesileyle Zatıdevletlerine en derin saygılarımı yenilerim.

Pierre Harmel
Belçika Dışişleri Bakanı